

Forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for paramedisinutdanning

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-2 annet ledd.

Kapittel 1 Virkeområde og formål

§ 1 Virkeområde og formål

Forskriften gjelder for universiteter og høyskoler som gir paramedisinutdanning, og som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1.

Forskriften gjelder for 3-årig bachelorgrad i paramedisin.

Forskriften skal sikre et nasjonalt likeverdig faglig nivå, slik at kandidatene som uteksamineres har en felles sluttkompetanse, uavhengig av utdanningsinstitusjon.

§ 2 Formål med utdanningen

Formålet med utdanningen er å utdanne kandidater som i utøvelsen av faget har fokus på å fremme, vedlikeholde og reetablere god helse og livskvalitet for mennesker på individ-, gruppe og samfunnsnivå. Videre skal kandidaten i en tidlig og ofte uavklart fase vurdere behovet for akutt helsehjelp, behandle sykdom og skade, forebygge, lindre lidelse, gi omsorg og om nødvendig sikre en verdig død. Utdanningen skal sikre at kandidaten kan håndtere pasienter med komplekse og sammensatte tilstander.

Paramedisinere praktiserer sitt fag hovedsakelig utenfor sykehus, i ambulansetjenesten, men også i andre deler av helsetjenesten som medisinsk nødmeldetjeneste, akuttmottak, legevakt og andre deler av kommunehelsetjenesten, samt sanitetstjeneste i Forsvaret.

Utdanningen skal bidra til å gjøre kandidaten skikket til å håndtere fremtidige utfordringer og bidra til en bærekraftig utvikling av helsetjenesten i takt med demografiske, faglige og teknologiske endringer.

Utdanningen skal sikre kompetanse og holdninger som danner grunnlag for likeverdige tjenestetilbud for alle grupper i samfunnet, deriblant samers status som urfolk og deres rettigheter til språklige og kulturelt tilrettelagte tjenester.

Paramedisinutdanningen skal være praksisnær, profesjonsrettet og kunnskapsbasert, samt bidra til å utvikle paramedisin som fagområde og understøtte utviklingen av et normativt fagmiljø.

§ 3 Kompetanseområder

Paramedisinutdanningen skal gi læringsutbytte i tråd med kravene i kapittel 2 til 7 under følgende kompetanseområder:

- Paramedisinsk profesjon, etikk og helserett
- Helse, sykdom og skade
- Operativt ambulansearbeid og beredskap
- Kommunikasjon, samhandling og beslutningstaking
- Evidensbasert praksis, innovasjon og teknologi
- Kvalitet, ledelse og pasientsikkerhet

Læringsutbyttebeskrivelsene som er marker med *, er basert på forskrift 6. september 2017 nr. 1353 om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger § 2, og tilpasset utdanningen.

Kapittel 2 Læringsutbytte for kompetanseområdet paramedisinsk profesjon, etikk og helserett

§ 4 Paramedisinsk profesjon, etikk og helserett - Kunnskap

Kandidaten

- a) har bred kunnskap om lover, forskrifter og regelverk relevant for yrkesutøvelsen
- b) har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet
- c) har kunnskap om etiske perspektiver og teorier som er relevant for yrkesutøvelsen
- d) *har kunnskap om inkludering, likestilling og ikke-diskriminering, uavhengig av kjønn, etnisitet, religion og livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og alder, slik at kandidaten bidrar til å sikre likeverdige tjenester for alle grupper i samfunnet
- e) *har kunnskap om og forholder seg til helse- og sosialpolitikk. Kandidaten skal også kjenne til samers rettigheter, og ha kunnskap om og forståelse for samenes status som urfolk

§ 5 Paramedisinsk profesjon, etikk og helserett - Ferdigheter

Kandidaten

- a) *kan anvende oppdatert kunnskap om helse- og velferdssystemet, lover, regelverk, faglige retningslinjer og veiledere i sin tjenesteutøvelse

§ 6 Paramedisinsk profesjon, etikk og helserett - Generell kompetanse

Kandidaten

- a) *kan identifisere, reflektere over og håndtere etiske og juridiske utfordringer i sin tjenesteutøvelse

Kapittel 3 Læringsutbytte for kompetanseområdet helse, sykdom og skade

§ 7 Helse, sykdom og skade - Kunnskap

Kandidaten

- a) har bred kunnskap om menneskets grunnleggende behov, anatomi, fysiologi og biokjemi
- b) har bred kunnskap om de vanligste akuttmedisinske problemstillinger, herunder sykdommer, symptomer, tegn og sykdomsforløp
- c) har bred kunnskap om skader og ulykker, herunder årsaker, skademekanikk, fysiologisk respons, tegn og symptomer på skader
- d) har bred kunnskap om aldringsprosessens betydning for respons på sykdom og skade og behandling av disse
- e) har bred kunnskap om psykiske lidelser, psykisk helse og avhengighetsproblematikk
- f) har bred kunnskap om farmakologi relatert til paramedisinerens funksjons- og ansvarsområde
- g) *har kunnskap om barn og unges normale utvikling, særegne behov og respons på sykdom og skade og behandling av disse
- h) har kunnskap om de vanligste medfødte og ervervede funksjonsnedsettelse
- i) *har kunnskap om sosiale og helsemessige utfordringer inkludert omsorgssvikt, vold, overgrep, rus og sosioøkonomiske problemer og kan identifisere og følge opp mennesker med slike utfordringer. Videre skal kandidaten kunne sette inn nødvendige tiltak og/eller behandling, eller henvise videre ved behov
- j) har kunnskap om mikrobiologi, smittestoffer, smitterisiko og infeksjonsforebyggende tiltak

- k) har kunnskap om folkehelse, helsefremmende og forebyggende arbeid
- l) har kunnskap om spesielle kulturelle forhold i ulike befolkningsgrupper som er egnet til å påvirke yrkesutøvelsen

§ 8 Helse, sykdom og skade – Ferdigheter

Kandidaten

- a) kan anvende kunnskap til å systematisk undersøke og behandle akutt syke og skadde pasienter og gi anbefaling om riktig omsorgsnivå for videre behandling
- b) kan anvende kunnskap for å oppdage tegn og symptomer på alvorlige psykiske helseproblemer
- c) kan beherske relevant diagnostisk og medisinsk-teknisk utstyr inkludert telemedisin
- d) *kan anvende kunnskap om barn og unges behov for behandling og/eller tjenester og kan sikre deres medvirkning og rettigheter
- e) kan anvende faglig kunnskap om hygieniske prinsipper og smitte for å gi forsvarlig helsehjelp
- f) kan beherske forsvarlig legemiddelhåndtering
- g) kan beherske dokumentasjon og journalføring

§ 9 Helse, sykdom og skade – Generell kompetanse

Kandidaten

- a) *kjenner til sammenhengene mellom helse, utdanning, arbeid og levekår, og kan anvende dette i sin tjenesteutøvelse, både overfor enkeltpersoner og grupper i samfunnet, for å bidra til god folkehelse og arbeidsinkludering
- b) kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre for å bidra til planlegging, organisering og utøvelse av helhetlige helsetjenester

Kapittel 4 Læringsutbytte for kompetanseområdet operativt ambulansesarbeid og beredskap

§ 10 Operativt ambulansesarbeid og beredskap - Kunnskap

Kandidaten

- a) har bred kunnskap om å ivareta egen og andres sikkerhet under utførelse av oppdrag
- b) har bred kunnskap om bruk av relevante operative kommunikasjonsformer
- c) har kunnskap om helsetjenestens organisering og ledelse på skadested, samt kunnskap om samarbeidende aktørers organisering og ledelse på skadested
- d) har kunnskap om oppdrag med spesielle operative utfordringer
- e) har kunnskap om oppbygging og organisering av redningstjenesten i Norge

§ 11 Operativt ambulansesarbeid og beredskap - Ferdigheter

Kandidaten

- a) kan anvende samvirkeprinsippet under løsning av oppdrag med andre helseressurser, nødetater, øvrige deler av redningstjenesten og relevante forsterkningsressurser
- b) kan anvende prinsipper for ledelse av helsetjenestens innsats i tidlig fase av skadestedsarbeidet
- c) kan beherske gjeldende retningslinjer og hjelpemidler for kommunikasjon
- d) kan anvende kunnskap om operative utfordringer og bruk av relevant utstyr
- e) kan beherske utrykningskjøring i henhold til utrykningsforskriften
- f) kan identifisere, vurdere, og iverksette tiltak for å ivareta egen, pasientens og andres sikkerhet

§ 12 Operativt ambulansearbeid og beredskap – Generell kompetanse

Kandidaten

- a) kan planlegge, gjennomføre og evaluere beredskap, kjenner til sentrale elementer for beredskapsarbeid i helsetjenesten og kan bidra i forebyggende beredskapsarbeid

Kapittel 5 Læringsutbytte for kompetanseområdet kommunikasjon, samhandling og beslutningstaking

§ 13 Kommunikasjon, samhandling og beslutningstaking - Kunnskap

Kandidaten

- a) har bred kunnskap om kommunikasjon og samhandling i team, herunder relevante perspektiver, teorier og modeller
- b) har kunnskap om grunnleggende modeller for beslutningstaking og hvordan disse kan brukes i medisinsk og operativt arbeid

§ 14 Kommunikasjon, samhandling og beslutningstaking - Ferdigheter

Kandidaten

- a) kan anvende kunnskap om kommunikasjon på en trygg, effektiv og relasjonsfremmende måte i møte med pasienter, pårørende og andre
- b) kan anvende ulike modeller for beslutningstaking, kommunikasjon og samhandling
- c) kan reflektere over egen og andres faglige utøvelse og justere denne under veiledning

§ 15 Kommunikasjon, samhandling og beslutningstaking – Generell kompetanse

Kandidaten

- a) *kan planlegge og gjennomføre samhandling med brukere, pasienter, pårørende og samarbeidende personell ved bruk av relasjons-, kommunikasjons- og veiledningskompetanse. Videre kan kandidaten veilede brukere, pasienter, pårørende og relevant personell som er i lærings-, mestrings- og endringsprosesser
- b) *kan planlegge, gjennomføre og initiere samhandling både tverrfaglig, tverrprofesjonelt, tverrsektorielt og på tvers av virksomheter og nivåer

Kapittel 6 Læringsutbytte for kompetanseområdet kunnskapsbasert praksis, innovasjon og teknologi

§ 16 Kunnskapsbasert praksis, innovasjon og teknologi - Kunnskap

Kandidaten

- a) har kunnskap om prinsippene for kunnskapsbasert praksis
- b) har kunnskap om digitale løsninger for kartleggings- og vurderingsstøtte i helsetjenesten, herunder telemedisinske løsninger
- c) kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet

§ 17 Kunnskapsbasert praksis, innovasjon og teknologi - Ferdigheter

Kandidaten

- a) *kan anvende ny kunnskap og kan foreta faglige vurderinger, avgjørelser og handlinger i tråd med kunnskapsbasert praksis. Kandidaten skal også kunne dokumentere og formidle sin faglige kunnskap

§ 18 Kunnskapsbasert praksis, innovasjon og teknologi – Generell kompetanse

Kandidaten

- b) har innsikt i eget kunnskaps- og læringsbehov, og kan tilegne seg nye kunnskaper og ferdigheter
- c) *kjenner til digital kompetanse og kan bistå i utviklingen av og bruke egnet teknologi både på individ- og systemnivå
- d) *kjenner til nytenkning og innovasjonsprosesser og kan bidra til tjenesteinnovasjon og systematiske og kvalitetsforbedrende arbeidsprosesser

Kapittel 7 Læringsutbytte for kompetanseområdet kvalitet, ledelse og pasientsikkerhet

§ 19 Kvalitet, ledelse og pasientsikkerhet - Kunnskap

Kandidaten

- a) har bred kunnskap om situasjonsbestemt- og funksjonsrettet ledelse
- b) har kunnskap om kvalitetsforbedring i helsetjenesten
- c) har kunnskap om hvordan ferdighetstrening og simulering, sikkerhetskultur og livslang læring kan brukes i pasientsikkerhetsarbeid

§ 20 Kvalitet, ledelse og pasientsikkerhet - Ferdigheter

Kandidaten

- a) *kan vurdere risiko for uønskede hendelser og kjenner til metoder for å følge opp dette systematisk
- b) kan vurdere sikkerheten i pasientens helhetlige forløp, spesielt med fokus på overganger i pasientansvar mellom ulike behandlingsnivå
- c) kan beherske situasjonsbestemt ledelse

§ 21 Kvalitet, ledelse og pasientsikkerhet – Generell kompetanse

Kandidaten

- a) kan planlegge og gjennomføre sikker og trygg pasientbehandling gjennom kontinuerlig monitorering, dokumentasjon og kvalitetsforbedring
- b) kan planlegge, gjennomføre og følge opp systematisk kvalitetsarbeid, utvikling av prosedyrer og oppfølging etter evalueringer

Kapittel 8 Studiets oppbygging og praksisstudier

§ 22 Studiets oppbygging

Studiet er satt sammen av medisinske basalfag, kliniske fag og ambulanseoperative fag, og ferdighetstrening, simulering, praksisstudier og observasjonsstudier er en integrert del av studiet. Dette for å sikre at læringsutbyttene oppnås.

Det skal være progresjon i studentens kompetanse i løpet av studiet. Mot slutten av studiet skal studenten utvikle seg til å bli selvstendig i samtlige arbeidsoppgaver.

§ 23 Praksisstudier

Praksisstudier skal foregå både i spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Omfanget av praksisstudier skal være minimum 30 uker, hvor minimum 20 uker skal være i ambulansetjenesten. Resterende 10 uker eller mer fordeles på følgende fagområder: legevakt, legevaktsentral, kommunale akutte døgnplasser, sykehjem, hjemmebaserte tjenester og relevante avdelinger i sykehus som akuttmottak, anestesi, akuttmedisinsk kommunikasjonsentral, føde, medisinsk intensiv/overvåkning, psykisk helse og rus. Av disse kan følgende gjennomføres som observasjonspraksis: psykisk helse og rus, anestesi, akuttmedisinsk kommunikasjonsentral, føde og medisinsk intensiv/overvåkning.

For å sikre nødvendig progresjon i praksisstudiene må kompetansekravene i akuttmedisinforskriften oppfylles mot slutten av studiet.

Kapittel 9 Ikrafttredelse

§ 24 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1.juli 2020. Forskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2021-2022.